LATVIEŠU VĒSTNESIS

LATVIAN NEWS BULLETIN

Redakcija-Editorial Office: Hotel Convikt, Dillingen/Donau, Bayern (13b)

Iznāk divi reizes nedēlā — Published twice a week.

Nr. 17 (19)

Authorized by Military Government and UNRRA

Dillingenā, sestdien, 1946. g. 2. martā

Pieminiet

Kalpakiešu dienai

Varoņu atceres diena bez karogiem, fanfarām un maršiem, skan tikai tautas traģikas ērģelu balss. Atmiņa par brīvības iekarotājiem, kuŗu izcīnīto valsti mēs atkal pazaudējām, kaut trīsreiz bija ellē nokāpts, prasot to atpakaļ. Atzīšanas diena tam liktenīgajam nolēmumam, ka paaudze pēc paaudzes gājusi cauri kaujām, vienmēr no jauna tauta bijusi briesmās. Kalpakiešu gars cel kājās satrauktu ļaužu pulku, un droši, ka tie latviešu zēni, kas patlaban kaut kur Vācijā, Zviedrijā, Austrijā, Dānijā vai padomju Latvijā aug svešu tautu vidū, tāpat kā viņu tēvi un vectēvi klūs dzimtenes karavīri, ja tas būs vajadzīgs. Šī paaudžu cīņu nepārtrauktības izjūta liek ciešanu spītēs vērties pretim ironiskajam liktenim, kas vēstī: lai dzīvo latvietis, tas slavenais tēvzemes karotājs, kas nokaŗojies bez savas zemes.

Dzīvības un nāves pieminēšanas diena. Ja vari vēl dzīvot, brīnies par to un piemini, ko esi atstājis aiz sevis, meklēdams brīvu rītdienu. Pagājušie gadu desmiti, gadi un mēneši ir vieni vienīgi brāļu kapi, kur dus kritušie. Viņu sievas un mātes atmiņās aijā to augumus. Liela ir tā saime, kuŗu Latvijas brīvības cīnītāji devuši kā nodevu vienīgajam valdniekam, kuŗu vīri nenievā, — Nāvei. Pieminiet viņus.

Kalpaka dienu mūsu atmiņā saucot, pieminiet tos, kas krita pie Airītēm, Slokas, Ziemsvētku kaujās un Nāves salā. Pie Cēsīm un Latgales robežas.

Pieminiet arī tos, kas palika Leningradas dubļos. Tos, kas guļ Volchovā tās trijās kapsētās zem nolīdzinātām kapu kopām. Tos, kam ar mīnām izspridzināja kapa vietu atcelā no Volchovas. Tos, kas pie Ostrovas gulēja blakus dzīvajiem granātu uzraktajos grāvjos. Tos, kas palika Opočkas rudzu laukos un birzīs. Tos, kas pie Lubāna gulēja starp kritušo ienaidnieku rindām. Tos, kas pie Cesvaines mira prettanku lielgabalu zalvēs. Tos, kas palika izdegušu māju pelnos cauri Vidzemes vidienei līdz Kurzemei. Pieminiet tos, kas katrā Kurzemes kaujā izdzisa niknumā par savu Zemi. Pieminiet Kēnigsbergu, Dancīgu, Kistrīnu, Pomerāniju. Tie bija latvieši, kas tur mira.

Ar to vēl nav gana brīvības asinsliecinieku pulkam. Pieminiet sievu, kuŗu nomocīja krievs, pieminiet meiteni, kuŗu piesmēja vācietis. Bērnu, kuŗu pati māte raka bēglu zemē. Pieminiet sirmgalvjus, kas palika zem krusta celmalā, bēglu ratiem aizbraucot tālē. Pieminiet brāļus, kuŗus Liepājā un Kurzemes iekšienē nobeidza sešu vācu stobru zalve pie koka vai cietuma sētās. Tos pieminiet, kuŗus apšāva izpletņu lēcēju bandas, kuŗus dzīvus sadedzināja līdz ar to mājām, kuŗiem bija jānogrimst jūŗā, kuŗus apsedz Vācijas pilsētu drupas.

Pieminiet tos, kas Ziemeļkrievijas un Sibirijas kolchozos un raktuvēs vēl mēģina dzīvot, pieminiet tos, kuŗus no jauna izdzen no Latvijas uz to pašu pusi.

Pieminiet Latvijas sagrautās, izlaupītās un piemēslotās mājas, pieminiet vāciešu nocirstās gatves un ābeļu dārzus, pusnodedzinātās pilsētas, kur vairs nerunā latvisku mēli. Pieminiet sētas, kuŗu takas aizaugušas, atmatainos Latvijas laukus. Pieminiet šo zemi, kas reiz bija mūsu ar tās gadsimtu karotāju kauliem, rūpīgiem saimniekiem, čaklām sievām un briedīgām vasarām. Mūsu valsti ar tīrajām pilsētām, latvisko garu un seju.

Un tomēr mēs dzīvojam, gatavi šai cīņai par valsti dot jaunus upurus. Eiropas chaosā latviešu bēglu tauta cīnās par savu eksistenci un tiesību atdabūšanu. Cīnās dažādiem līdzekļiem, — Lāčplēsim un Kalpakam dažkārt arī jānosarkst.

Dvēseles stiprumam ir bijis jārodas šīnī nāves celā. Tādam, kāds izgruzd pie savas mājas drupām vai mirušo vidū. Agrāk mēs Kalpaka dienā to

(Beigas 3. lappusē)

„ASV pārbauda pro-nacistu baltu pārvietošanu"

Vašingtonā, 20. febr. (UP). — Ārlietu ministrija pārbauda ziņojumus par to, ka armija pavēlējusi izdzīt pro-nacistus — Baltijas valstu pilsoņus no pārvietoto personu nometnēm amerikāņu joslā Vācijā.

Ministrijas interesi izraisa tas fakts, ka Savienotās Valstis nekad nav atzinušas triju Baltijas republiku - Igaunijas, Latvijas un Lietuvas pakļaušanu Krievijai (Russia's acquisition) un aizvien vēl uztur ar tām diplomātiskās attiecības.

Šī iemesla dēļ pro-nacistu simpatizētājus baltu vidū nevar aizsūtīt atpakaļ uz mājām piespiedu kārtā. Vislielākais, ko var izdarīt, ir tas, ka noškirojami tie, kas cīnījušies nacistu labā vai brīvprātīgi pieteikušies strādāt viņiem, kā karagūstekņi.

Cīnījušies pret Krieviju

Priekš kāda laika ārlietu ministrija norādīja armijai, ka Baltijas valstu pilsoņi nav pārvietojami uz krievu ieņemtām territorijām, izņemot tos gadījumus, kad viņi pastāv uz savu padomju pavalstniecību. Ministrija tagad vēlas zināt, vai šos priekšrakstus Vācijā ievēro.

Tūkstoši lietuviešu, igauņu un latviešu, kas atrodas pārvietoto personu nometnēs amerikāņu joslā, ir cīnījušies pret Krieviju kā brīvprātīgo pretbolševiku leģionu locekli pēc tam, kad Krievija pārvarēja (overran) Baltijas republikas.

Pašreiz visus šos baltus, ieskaitot pro-nacistu karavīrus, tāpat kā neieinteresētos civīlistus, paēdina kā „neitrālos pilsoņus" no ASV armijas Militārās valdības pārtikas krājumiem.

The Stars and Stripes, February 21, 1946

Atsauc ziņu par to, ka ASV izraida baltus

Frankfurtā, 23. febr. (UP) — Gen. Džozefs T. Maknarnijs (McNarney) vakar katēgoriski noliedza to, ka ASV militārās iestādes būtu nodomājušas sūtīt baltus no ASV joslas atpakaļ uz viņu mājām.

Baltu piespiedu deportācija uz valstīm, no kuŗām viņi nākuši, nekad nav bijusi paredzēta, sacīja Maknarnijs, piemetinot, ka nav arī ne mazākā nolūka to darīt, izņemot gadījumus, kas attiecas uz kaŗa noziedzniekiem un uz tām personām, kas ASV armijas aprūpes laikā notiesātas par krimināliem nodarījumiem.

„Ja un kad jebkuŗš atseviškais balts vai jebkuŗš Vienoto Nāciju pilsonis pierādīti izrādīsies par nacistu kollaborātoru, tam liegs Vienoto Nāciju pārvietotām personām paredzēto aprūpi un to nekavējoties no tās izslēgs," deklarēja Maknarnijs.

Vienoto Nāciju pārvietoto personu centros amerikāņu joslā atrodas ap 75.000 baltu, kuŗu lielākā daļa ir Vācijas deportēta piespiedu darbam, lai gan daži ieradušies pēc pašu gribas vai arī ir vācu izcelšanās, sacīja Maknarnijs.

The Stars and Stripes, February 24, 1946

Terrors Indijā, varas darbi Palestīnā un Ēģiptē

22. februāris Bombejā, Indijā, kā ziņo „AP", izvērtās par terrora dienu. Ļaudis piekāva, apmētāja akmeņiem un sadūra nažiem. Pūlis niknumā dedzināja smagās automašīnas un privātos automobiļus. Veikalus un bankas izlaupīja. Bombejā vien 30 cilvēku nogalināti un 500 ievainoti, pāri par 100 no tiem nopietni. Ostā Karaliskās Indijas kaŗaflotes kaŗakuģi sadumpojušos komandu pilnīgā varā vērsās pret Karaliskās kaŗaflotes spēku avangardu, kam pavēlēts iznīcināt dumpinieku pretestību. Bombejas pilsētā Anglija smagajās mašīnās un bruņotos automobiļos ieplūdināja simtiem tommiju, kam bija dota neierobežota atļauja šaut pēc vajadzības. Lidlauki ap pilsētu pildījās smago bumbvežu spēkiem.

Angļu armija pieprasīja beznoteikumu padošanos. Policijai un kaŗaspēkiem pielietojot ložmetējus, gājēji iekļuva dzīvības briesmās. Automobiļus apstādināja un sadauzīja. Braucēji dažreiz izglābās bez piekaušanas, ja viņi pūlim par patiku skandināja „Jai hind" (Uzvaru Indijai). Streikojošie šoferi okupēja autobusus, izlika indiešu un musulmaņu karogus un ar lielu ātrumu drāzās pa ielām. Militārās smagās automašīnas smagi apmētāja akmeņiem, bet dažas aizdedzināja. Policija vairākkārt atklāja uguni, kad pūlis uzbruka smagām automašīnām un aizdedzināja pasta namu. Kalkutā tramvaju un autobusu satiksmi pārtrauca demonstrācijas. Mahatmas Gandija spēcīgai Indijas kongresa partijai iejaucoties Karaliskās Indijas kaŗaflotes matrožu dumpja lietā, Gandija pārstāvis aicināja indiešu matrožus padoties angļu iestādēm. Kaŗakuģis „Hindustan" Karačijas ostā ar 300 sadumpojušamies matrožiem padevās pēc tam, kad to apšaudīja 25 minūtes no vietas.

Anglijas ministru prezidents Etlijs apakšnamā Londonā paziņoja, ka Indijā „jāatjauno kārtība" un „ka Bombejā un Karačijā šim nolūkam ir pietiekāmi spēki." Viņš deklarēja, ka „Karaliskās flotes kaŗakuģi, ieskaitot kreiseri, devušies uz notikumu vietām."

Jaunu pēckaŗa attiecību izveidošanu starp Angliju un Ēģipti, angļu interešu aizsardzības tradicionālo bazi Vidējos austrumos, neizmērojami komplicējusi ēģiptiešu asins izliešana 21. febr. ārpus angļu armijas Kaar-El-Nīlas kazarmām Kairā. Sadursmēs 23 nogalināti un 21 ievainots. Postīšana un laupīšana nodarījusi 10.000 mārciņu sterliņu zaudējumu. Šie notikumi pielikuši sērkociņu ilgi krātam pretangliskajam un pretārzemnieku noskaņojumam, kas studentu un zināmā mērā ari Ēģiptes pilsētu strādnieku vidu pieaudzis kopš kaŗa beigām.

Visā Palestīnas piekrastes joslā naktī uz 22. febr. žīdi vienlaicīgi uzbrukuši daudziem angļu policijas iecirkņiem. No Haifas līdz Tel-Avivai uzbrucēji pielietojuši rokas granātas, dinamītu un bumbas. Vairāki teroristi — žīdi nogalināti, bet atseviški angļu policijas virsnieki viegli ievainoti. The Stars and Stripes

Šveicē saņemti 100.000 dolaru latviešu aprūpei

Latviešu Centrālās padomes jaunais priekšsēdis senātors Stērste nesen apmeklējis Šveici un Ženevā ticies ar Latvijas sūtni Feldmani. Šveicē dzīvojošie latvieši nodibinājuši latviešu pašpalīdzības organizāciju un sākuši vākt ziedojumus Vācijā esošo tautiešu atbalstam. Ziedojumus šim nolūkam vāc arī Šveices sabiedriskās organizācijas. Savu atbalstu latviešiem solījusi Šveices valdība. Pašreiz noskaidro iespējas Vācijā esošo latviešu emigrantu — spējīgāko studentu izglītības turpināšanai Šveices augstskolās. Tautieši Šveicē apņēmušies izgādāt arī ārstēšanās iespējas Šveices slimnīcās un sanatorijās tiem latviešiem trimdā, kas slimo ar tuberkulozi akūtā veidā.

Starptautiskais Sarkanais krusts Šveicē saņēmis lielāku summu no Latvijas sūtņa Vašingtonā Dr. A. Bīlmaņa un tuvākā laikā šos Latvijas valstij piederošos un tagad atbrīvotos līdzekļus nodos latviešu aprūpei Vācijā, Austrijā, Dānijā un Zviedrijā. AS Valstīs no Latvijas valstij piederošām, bet aizturētām summām, kā mūs informē, atbrīvoti 100.000 dolaru. Tie jau nonākuši Šveicē. Latviešu Centrālā padome nolēma lūgt Latvijas Sarkanā krusta vadību rūpēties saziņā ar LCK, lai šos līdzeklus taisnīgi sadalītu latviešu vajadzībām visās okupācijas joslās Vācijā un Austrijā. Pēc ziņām no Šveices, 85.000 dolaru paredzēti mūsu tautiešiem Vācijā un Austrijā, 10.000 dolaru latviešiem Zviedrijā un 5.000 dolaru latviešiem Dānijā. Starptautiskā Sarkanā krustā Šveicē deponēto summu izlietos pēc iespējas mantu un materiālu iepirkšanai, jo palīdzības darbam Vācijā drēbes, vela, apavi un izejmateriāli dažādu priekšmetu gatavošanai ir vērtīgāki par naudu. Tā kā darbaspēks Šveicē ir ļoti dārgs, iepirktos izejmateriālus domāts atgādāt Vācijā, kur mūsu tautieši tos varēs pārstrādāt paši. Tā mums būs jauna iespēja darbam, kas savukārt saistīsies ar arodnieciskās izglītības papildināšanu. Pašu pagatavotās mantas pie tam izlietos mūsu visu aprūpei un apgādei. H. M.

1400 latviešu mūsu Hamburgas universitātē

Baltijas tautu universitātē Hamburgā, kā informē tās prezidents prof. Dr. Fr. Gulbis, pieteikušies 1400 latviešu studentu. Universitātes vajadzībām piešķirts Hamburgas vēsturiskais mūzejs, kuŗā izremontētas 28 lielas un mazas klausītavas. UNRRA iekārtošanai atvēlējusi 125.000 marku. 25. februārī darbu sāka filoloģijas un filozofijas, tiesību zinātņu un tautsaimniecības, lauksaimniecības, matēmatikas un dabas zinātņu fakultāte. Tuvākā nākotnē darbu sāks vēl 4 fakultātes. Kārtotas iespējas latviešu studentu izglītības turpināšanai arī vācu universitātēs. Diemžēl paši studenti nav parādījuši vajadzīgo pienākuma apziņu. Hamburgas vācu universitātē latviešiem ar grūtībām „izkaŗotas" 33 vietas, sastādīts uzņemto studentu saraksts, studentiem savlaicīgi paziņots, bet uz mācību sākumu Hamburgā ieradās tikai 7 latvieši!

Labas sekmes latviešu tautas augstskolām, kas noorganizētas jau 5 lielākās latviešu nometnēs — Eslingenā, Vircburgā, Hanavā, Husumā un Blombergā. Dienvidvācijā latviešu studentiem labas iespējas turpināt un papildināt izglītību Minchenē, kur nupat durvis atvērusi UNRRA's universitāte. H. M.

Aizturēts Alfreds Bērziņš

Amerikāņu iestāžu pārstāvji 18. februārī Hanavā, Lielhesenā, Latviešu Centrālās padomes sanāksmes laikā aizturēja Latvijas bijušo ministru Alfredu Bērziņu. Aizturēšanas iemesli nav zināmi. T.

Obligāta nodeva no visiem par labu LCK

Daudzi tautieši vēl līdz šim nav nodevuši Latviešu Centrālās komitejas rīcībā no Latvijas līdzpaņemto sabiedrisko mantu un naudu. LCP savā sanāksmē Hanavā tādēļ nolēma vēlreiz uzaicināt visus valsts, pašvaldību un sabiedrisko iestāžu bijušos darbiniekus un arī privātas personas, kuŗu rīcībā būtu Latvijas sabiedriskā manta vai nauda, nekavējoties to nodot LCK. Aizbildināšanās, ka sabiedrisko mantu tās glabātāji nodos kādreiz vēlāk, nav attaisnojama. Centrālā komiteja pēc šī atkārtotā aicinājuma neievērošanas nepaklausīgos nodos augstākai sabiedriskai tiesai.

LCK pirmajā sanāksmē nolemtais 15 proc. maksājums par labu LCK un LCP no apgabalu Latviešu komiteju bruto ieņēmumiem nav devis panākumus. Lai LCP nepaliktu bez līdzekļiem un lai emigrācijā esošo Latvijas pilsoņu interešu pārstāvēšanai un materiālās un garīgās aprūpes sekmēšanai būtu vajadzīgā nauda, tagad nolemts no visiem iekasēt pašpalīdzības nodevu — 3 markas par gada ceturksni. Tā jāmaksā, kā jau ziņojām, katram Latvijas pilsonim, kas līdz 1946. g. 1. janvārim sasniedzis 18 g. vecumu. Nodevu iekasē tā komiteja, kuŗā pilsonis reģistrēts, un līdz nodevas perioda pirmā mēneša beigām iemaksā apgabala komitejai. Maznodrošinātos no nodevas maksāšanas var atbrīvot komiteja, kuŗā pilsonis reģistrēts, bet komitejai nodeva par tiem jāmaksā no pašas līdzekļiem. 70 proc. no iekasētās nodevas summas apgabala komitejas līdz nodevas perioda otra mēneša 15. datumam iemaksā LCK, bet atlikušos 30 proc. izlieto savām un novadu un nometņu komiteju vajadzībām. Ar lēmumu par jauno nodevu atcelti līdzšinējie noteikumi par 15 proc. maksājumiem no komiteju bruto ieņēmumiem.

LCK rīcībā, kā mūs informē, pārgājuši likvidējušās Latvijas nacionālās komitejas Lībekā līdzekļi, apmēram 80.000 marku. H. M.

118 latviešu skolu Vācijā

Lielāku vērību arodnieciskai izglītībai

Latviešu Centrālās komitejas priekšsēdis prof. K. Kundziņš ziņo, ka daudzas nometnes, arī pēc vairākkārtējiem atgādinājumiem, nav piesūtījušas ziņas par skolām, skolēnu un skolotāju skaitu un par darba iekārtojumu. Pēc LCK līdz šim saņemtām ziņām, Vācijā pašreiz darbojas 89 latviešu tautskolas ar 6194 skolēniem un 843 skolotājiem un 29 latviešu ģimnazijas ar 1957 skolēniem un 510 skolotājiem. LCP sanāksmes dalībnieki Hanavā atzinuši, ka nometnēs lielāka vērība jāveltī praktiskām lietām. Bieži vien jau noorganizētiem praktiskiem kursiem atsaucība tomēr maza. Prof. Fr. Gulbis norādījis, ka arodskolu noorganizēšanā daudz grūtību, jo mācību iekārtojums saistāms ar praktiskām nodarbībām, kas savukārt prasa darbnīcas un darba rīkus. Tomēr vienmēr jāatceras, ka aroda prašana turpmāk būs izšķirējs faktors eksistences nodrošināšanā. Nepareizi rīkojas nometņu vadītāji, kas arodnieciskās izglītības izkārtošanu gaida no LCK. Tā neatteiks palīdzēt un koordinēt, bet darbs jāveic nometņu vadībai pašai, jo arodskolu un kursu sekmīgs atrisinājums atkarīgs no vietējiem apstākļiem un iespējamībām. H. M.

Chronika

Latvijas sūtnis Vašingtonā Dr. A. Bilmanis ziņo, ka vairāki latvieši = pārvietotās personas Vācijā lūguši viņa palīdzību iebraukšanai Amerikas Savienotās Valstīs. ASV likumi, aizrāda sūtnis, stingri noteic, ka katram, kas vēlas iebraukt Amerikā, personīgi jāiesniedz lūgums ASV konsulātam, sniedzot par sevi nepieciešamo informāciju. Amerikas likums par iebraukšanas atļaujām — vīzām paredz, ka katram šādam lūdzējam jādeponē 6000 dolaru naudā vai jāiesniedz galvojums, lai 5 gadu laikā iecelotājs slimības, bezdarba vai citu iemeslu dēļ neponāktu trūkumā un neklūtu par slogu Amerikas Savienoto Valstu valdībai. Galvotājam jābūt ASV pavalstniekam un personīgi jāpazīst vīzas pieprasītājs. Tas galvotājam jāapzvēr pie notāra. Vēstuļu rakstītāji sūtnim Dr. A. Bilmanim pa lielākai daļai nav pazīstami. Pat tad, ja tie sūtnim būtu pazīstami, viņam nav iespējas ne deponēt vajadzīgo naudu uz vīzas pieprasītāja vārdu, nedz arī atrast galviniekus, kas būtu ar mieru par to galvot pēc sūtņa ieteikuma un uzņemties finansiālu atbildību. Ir gadījumi, kad vēstuļu rakstītāji apellē pie sūtņa tautiskām jūtām. Sūtnim visi latvieši ir līdzīgi, un viņa pienākums ir rūpēties par palīdzību itin visiem organizētā veidā. Kad tas būs iespējams, nākotnes jautājumu visiem latviešu bēgļiem — pārvietotām personām atrisinās kopēji. — Latvijas sūtnis Ženevā J. Feldmanis norāda latviešu bēgļiem, ka izceļošanu uz citām zemēm, ja pienāks laiks par to domāt, organizēs plašos apmēros un visiem kopīgi. Vieninieki, kas jau tagad grib doties jaunā svešumā bez naudas, bez paziņu eventuālā atbalsta un bez pietiekamām valodu zināšanām uzņemas pārāk lielu risku, jo īpaši patlaban, kad visur valda bezdarbs un trūkums. „Dzīvojiet pagaidām mierīgi un dariet katrs savu darbu," raksta sūtnis. — Latvijas sūtnis Francijā Dr. O. Grosvalds informē: „Pēdējā laikā no tautiešiem Vācijā, Zviedrijā un citās zemēs bieži saņemu pieprasījumus par dzīves un darba apstākļiem Francijā, pie kam daudzi izsaka vēlēšanos pārcelties uz Franciju un meklēt šeit darbu. Uz to jāatbild, ka tautiešus no šādiem nodomiem var visnoteiktākā veidā tikai atrunāt. Ir jau ļoti grūti dabūt iebraukšanas atļaujas — vīzas. Ja ārzemniekam Francijā tomēr izdevies iebraukt, tad rodas visādas citas lielas grūtības. Nav viegli saņemt uzturēšanās atļauju un vēl grūtāk — darba atļauju, kuras ārzemniekiem izdotas tikai retos izņēmumu gadījumos. Arī ar izdoto vīzu ārzemnieku var katru brīdi izraidīt. Ārzemniekiem uz darbu nav nekādu izredžu, sevišķi inteliģentos arodos. Visā Francijā ir ārstu, advokātu, žurnālistu, ierēdņu u. t. t. pārprodukcija. Latviešiem ar laiku varētu rasties zināmas iespējamības vienīgi vienkāršos lauku darbos, bet arī šis jautājums vēl nav galīgi noskaidrots. Noskaņojums pret ārzemniekiem nebūt nav labvēlīgs. Pārtikas apstākļi Francijā ļoti trūcīgi, dzīve ārkārtīgi dārga un dzīvokļi resp. istabas viesnīcās tikpat kā nav atrodami („Latviesu Ziņas" Eslingenā). — Kā daudz latviešu nometnēs angļu un amerikāņu okupācijas joslā Vācijā, tā arī Lauingenas latviešu nometnes skauti un gaidas pie Donavas 22. febr. atzīmēja lorda Bādena-Pauella dzimšanas dienu. UNRRA's 308. vienības dir. Kl. Molsija (Malsie) protektorātā latviešu skautu un gaidu ugunskura vakarā piedalījās arī citi skauti un gaidas no lietuviešu, igauņu, poļu un latviešu DP nometnēm Dillingenā un Kleinkēcā. Šo DP nometņu nacionālie vadītāji ar skautisma darbiniekiem guva iedvību siet draudzības saites ar Švābijā no jauna garnizonētās ASV armijas vienības virsniekiem H. Lindsaju, V. Makkisiku un D. Rutu (V. B.). — Latvijas ev.-lut. baznīcas virsvalde Augsburgā izdevusi Jāņa evaņģēlija sīju. Sirds silst, skirstot šīs vienkāršā papīra glītās lapas, kuŗas rotā meistariski veidotās Aņša Bērziņa grafikas. Pirms parādīšanās jaunajā izdevumā tās redzētas nesen notikušajā latviešu nometnes darbu skatē Kleinkēcā pie Donaves. Jāņa evaņģelijs būs mīļš draugs un cela biedrs ikvienam tautietim. „Nebīsties, jo, redzi, es esmu pie jums līdz pasaules galam" (V.nis). — Redaktori Pēteris Aigars un Vilis Skultāns latviešu un igauņu nometnē Giftenā, Ziemeļvācijā, februārī pasākuši latviešu žurnālu „Laika." Viņi saka: „Gribam rādīt tautiešiem laikmetīgo notikumu iekšējo saturu un būtiko jēgu, nevis ārējo skalo formu. Nacionāli vienotiem, tautiski stipriem un kultūrāli aktīviem mums jālauž savs ceļš uz priekšu." Pirmais numurs rotātora technikā iespiests uz slikta papīra, bet savās 28 lappusēs sniedz literārus un nedaudz arī zinātņu materiālus. Pēteris Aigars dod savu stāstu „Pažobele", bet Dagne Dzene raksta „Viļa Purvīša piemiņai" (V. B.).

Mūsu uzturs pietiekams, bet vitamīnu par maz

Latviešu emigrantu apgāde ar pārtiku Vācijā tagad ar UNRRA's atbalstu visumā izkārtota apmierinoši, atzinusi Latviešu Centrālā padome. LCK aptaujai par uzturu atsaviškās nometnēs atbildējušas gan tikai 42 nometnes. 30 nometnēs katra iemītnieka saņemamo kaloriju daudzums dienā svārstās no 2000—2300. Statistika rāda, ka Anglijā iedzīvotāji pašreiz saņem caurmērā 2900 kaloriju dienā, Kanādā 3000 un AS Valstīs 3200. Daudzās Eiropas valstīs, piemēram, Francijā, Beļģijā un Holandē kaloriju daudzums dienā vienam patērētājam ir zem 2500, kāpēc mūsu stāvoklis šajā ziņā uzskatāms pāri par vidējo. Nometņu iemītnieku saņemamo pārtikas devu sīkāku izvērtējumu LCK uzdevumā veicis prof. Zariņš. Viņš konstatē, ka ogļhidrātu mūsu uzturā pašreiz ir par daudz, olbaltuma pilnīgi pietiekami, bet par maz ir taukvielu. Pēc prof. Zariņa atzinuma, dienā vajadzīgi 75 gramu taukvielu, bet mēs tagad saņemam vidēji 30. Gandrīz visur jūtams liels vitamīnu trūkums. Nevēlamas sekas šajā ziņā var izraisīt sākumā tik loti kārotās baltmaizes patēriņš. Prof. Zariņš saka, ka, lietojot vienīgi baltmaizi, drīz jūtīsim B-vitamīnu trūkumu. Mūsu uzturā trūkst arī C-vitamīni, kas tagad, pavasarim tuvojoties, steidzami jāiegūst ar pašu audzējamiem salātiem, spinātiem, lociņiem u. t. t.

Lībekas Latviešu komiteja informē, ka Lībekā viegli dabūjama zivju ella. Ar Lībekas komitejas gādību un vidutājību zivju ella būtu jācenšas sagādāt latviešu nometnēm visā pārējā Vācijā. Mūsu bērniem, kam trūkst A un D vitamīni, ar zivju ellas piedevu nodrošinātsim labāku veselību un pasargāsim tos no saslimšanām, kuŗas izsauc vitamīnu ziņā nepietiekama pārtika. H. Mindenbergs

Domas un sirds

Lija Kronberga

Rīga

Krāšņu tevi es pazinu...
Mirdzošām tornu smailēm
Debesīs skrejot bez bailēm,
Stāvēji lepna un neliekta,
Mūsu pilsētu pilsēta —
Rīga.

Sagrautu tevi es atstāju...
Ugunīs tīta un pelnos,
Daugavas spogulos melnos
Bezcerīga tu lūkojies,
Bargi kā likteņus izlemj Dievs,
Mana pilsēta
Rīga.

* * *

Ingrida Vīksna

Atstātā sēta

Stāv nama durvis valā, kaila loga rūts
Blenž mēmi pagalmā, kur jūras vēji staigā,
Un cela gājējam, kas iemaldījies vaigā
Krīt rieta atspīdums un pāri klusums grūts.

Bez rāmām brūnajām stāv salta vecā kūts,
Un klētī bagātā, kur dusēts ēnā maigā,
Nu tukšos apcirkņos glūn iznīcības baigā,
Bet pāri dārza kokiem nāves putni dūc.

Kur esi sudis, saimniek? Kādi tevi ceļi?
Tavs tīrums atmatā, un nemieloti veļi
Nāk šurpu raudzīties, kas posta sētā mīt.

Bet pavards izdzēstais slēpj pelnos gaišu dzirksti,
Lai kādā izmisumā, asarās tu mirksti,
Tev lemts ir atgriezties šeit jaunu vagu dzīt!

Nāves ēnā

Šajā rakstā īsi un vispārināti atstāstu to, kas atzīmēts manā neaprakstāmos apstākļos un briesmās dzimušā dienasgrāmatā. Tās dēļ vairāk reižu esmu dabūjis skatīties vācu mašīnpistoļu stobru galos un no lodēm esmu izbēdzis, pateicoties laimei un arī savai aukstasinībai. Gribu dalīties ar savu baigo pieredzi ar visiem tautiešiem, lai viņi no jauna atceras, ka latviešu kaŗavīri bija ar mieru ziedot visu savas brīvās valsts un tautas labā, bet ka šo ziedošanās gribu mūsu zemes apspiedēji, pārkāpdami visus cilvēces un cilvēcības likumus, pārvērta mūsu tautas dzīvā spēka tīšā iznīcināšanā. Latviešu tautas izcietās pārestības un mūsu kādreiz ziedošās zemes lielais posts sauc pēc atmaksas un taisnības gandarījuma. Ja Dievs ir ar mums, Viņš zinās svērt un spriest savu taisnīgo tiesu.

Mani mobilizēja 1944. g. 29. februārī Rīgā un ieskaitīja robežapsardzības pulkā, kas atradās Kandavā un Sabilē. Kā visi vāciešu piespiedu kārtā mobilizētie, jau mūsu īsajā t. s. „apmācības laikā" izjutu, par ko Latvijas okupanti — vācieši uzskata latviešu kaŗavīrus. Mūs dzina uz „mācībām", kaut arī vairākas dienas nesaņēmām ne uzturu, nedz arī apģērbus un apavus. Tas viss kāpināja latviešu mūžveco naidu pret vāciešiem. Drosmīgākie no mūsu vidus, nezinādami labākas izejas, dezertēja jau šinīs dienās, lai gan katrs skaidri apzinājās, ka nokeršanas gadījumā viņam draud briesmīga izrēķināšanās. Pēc kāda laika mobilizētiem izsniedza formas tērpus. Algas grāmatiņā — ienīstajā „soldbuchā" varējām lasīt mums uzspiesto vienības nosaukumu: „6. latviešu SS robežapsardzības pulks." Tanī pat laikā mums paziņoja, ka dienesta pakāpju nozīmes mums nēsāt stingri noliegts. Tā kā neviens arī nezināja, ko nozīmē visādi vāciešu kekši, tad ar to bijām pavisam apmierināti. Bez dienesta pakāpju atšķirības zīmēm palikām arī vēlāk.

Katrai mūsu rotai bija piekomandēts vācu armijas instruktors, kas vadīja apmācības un izspiegoja latviešu kaŗavīrus. Šos vāciešus nīdām, bet pārāk atklāti to izrādīt nedrīkstējām. Vairāk gadījumos izdevās mūsu bruņotos vagarus smagi piekaut, bez kā vāciešiem varē uzzināt vainīgos. Visa maiņa. Nakts tumsā gājām pa miglā vācu dresūra nespēja mainīt latviešu domas un nostāju pret okupantu ričību un viņu mērķiem. Nelīdzēja ārkārtīgi stingrā disciplīna, draudi un sodi. Mana vienība vēl apmācības laikā kluva aizvien mazāka: dezertieru skaits auga.

Vasaras otrā pusē mūs sūtīja kaujās, kas atsevišķos sektoros risinājās pie Latvijas — Polijas robežas. Izsēdinot mūs no vilciena Zemgales stacijā, bija jākonstatē, ka ceļā „pazudusi" turpat trešā daļa no tiem, kas sākumā stacijā bija iesēdināti vagonos.

Krievi strauji lauzās uz priekšu. Pārspēka priekšā mums nemitīgi bija jāatkāpjas. Pusotra mēneša laikā, vāciešiem aizvien liekot mums segt viņu atkāpšanos, visi Latvijas robežapsardzības 6 pulki bija galīgi izīruši. Daudz bija kritušo, daudz bija ievainoto, bet visvairāk — aizbēgušo. Frontē palikušie pēdējos zināja attaisnot: nebija jēgas mesties tīšā nāvē, jo paši vācieši lika saprast, ka Latvijas aizstāvēšana nemaz nav viņu nolūks.

Pulku atliekas sūtīja uz Rīgu pārformēšanai. Ar visiem jauniem papildinājumiem no tām spēja saformēt tikai 2 jaunus pulkus. To kaŗavīri saņēma paziņojumu, ka kādu laiku varēšot pavadīt atpūtā.

„Atpūta" izvērtās gandrīz par tādu pat elli, kādā latviešus grūda frontē. Dienā mūs visus nodarbināja ierakumu darbos un apmācībās, bet naktī lika stāvēt sardzēs. Mans pulks bija sadalīts pa grupām, un katra no tām mitinājās zem klajas debess vai, labākā gadījumā, kādā siena šķūnī. Uzturs bija nepietiekams, paši un drēbes bijām utu pilni. Ar mokām izdabuju atļauju dažu dienu atvaļinājumam, it kā lai palīdzētu sievai pārcelties uz laukiem. Mans atvaļinājums sākās ar to, ka jau pēc pirmajiem soļiem Rīgā mani, kam, tāpat kā visiem „robežapsardzības kaŗavīriem," nebija nekādu dienesta pakāpju zīmju, aizturēja un visu dienu noturēja īpašā pārbaudes punktā. Vācieši tīšām bija panākuši to, lai mēs izskatāmies pēc dezertieriem.

Atvaļinājumam beidzoties, biju nolēmis vairs atpakaļ neatgriezties, bet slapstīties. Citu bēdīgi piedzīvojumi piespieda šo nodomu mainīt: par dezertēšanu nācās ciest arī ģimenēm.

15. septembŗa vakarā manai vienībai bija pavēlēta jauna novietojuma ietinušos Rīgas ārpilsētu. „Jauna novietojuma" vietā mūs pie botaniskā dārza gaidīja vācu smagās automašīnas. Par bēgšanu nebija ko domāt, jo mūs aplenca vācu žandarmi. Kā noziedzniekus mūs visus sasēdināja mašīnās. Brauciens sākās un, gaismai austot, izbeidzās pie Iecavas stacijas, līdz kurienei jau bija pievirzījušās frontes pirmās līnijas. Ar varu un viltu atkal bijām aizdzīti frontē. Vācieši mūs nekavējoties meta kaujā.

Kaut bijām apbruņoti vienīgi šautenēm, mūs trieca drošā nāvē. Pēc neveiksmīga trieciena bija jāuzsāk jauns. Labās pozicijās aizmugurē novietojās labi apbruņoti vācieši, kas savus automātiskos ieročus vērsa pret latviešiem, kad tie, spēcīga pretinieka mākti, bija spiesti atkāpties. Izeja bija tikai viena: nāve, nāve no krievu vai no vācu lodēm. Dažās dienās manā vienībā dzīvajos bija palikusi labi ja puse.

Pēc kāda neveiksmīga trieciena, atejot uz savām izejas pozicijām pa klaju lauku, pār mums lija īsts iznīcības lietus — mīnas un krievu lidmašīnu mestas bumbas. No šī nāves lauka izkluva tikai nedaudzi. Biju ievainots. Pēdējos spēkus saņemdams, kaut arī asinīm noplūdis, par brīnumu pats sev izrāvos no nāves ķetnām. Vakara krēslā, uz šauteni balstīdamies, virzījos uz aizmuguri. Ar tādām pat mokām to darīja vēl daži citi smagi ievainotie latvieši. Un, kā vienmēr, pret mums atkal pacēlās vācu mašīnpistoļu stobri. Mūs visus sadzina vienās mājās, kur vācu žandarmi savāca izklīdušos latviešu kaŗavīrus, lai tos triektu bezcerīgā kaujā un nokautu līdz pēdējam. 4 dienas nebiju baudījis ne kumosu maizes ievainojums, spēku zaudēšana, 4 negulētas šausmu naktis, — tas viss bija pāri tam, ko cilvēks spēj panest. Kāds vācu ārsts pārsēja dažus vismazāk ievainotos, bet pārējos ievainotos, kas vēl spēja kaut cik pakustēt, vienkārši raidīja pie vezumniekiem, gan jau tur būšot kāds latviešu ārsts, kas rūpēšoties par tālāko. Dažiem izdalīja žandarmu kontrolei uzrādāmās zīmītes, bet daudzi tās arī nedabūja. Mani vācietis atzina par kaujas spējīgu... Tas bija kaut kas ārprātīgs un necilvēcīgs. Asinis no brūces turpināja plūst. Atkritu zālē un ielādēju šautenē neizšautās patronas. Sāku jau domāt: raidīt lodi sev galvā vai apšaut pāri asinskāro vāciešu. Par laimi mani uzņēma kāds latviešu vadīts aizjūgs ar smagi ievainotiem. Celā mūs divi reizes pārbaudīja vācu žandarmi, bet ikreiz no tiem paglābos nakts tumsas aizsegā. No žandarmiem ar vācu maitas putniem uz krūtīm žēlastības nebija ko gaidīt. Virzījos uz priekšu, slapstoties pa krūmiem. Un tomēr kāds žandarms mani mēģināja notvert alkšņu biezoknī. Vairs negaidīju. Pēc īsas apšaudīšanās — varēju celu turpināt.

Pēc 4 kauju dienām bija krituši pulka, bataljonu un rotu komandieri. No manas grupas, cik uzzināju, dzīvi, bet ievainoti palikām trīs. Par pārējiem ziņu nebija. Te vārdi lieki: lai runā vāciešu nāvē iedzīto latviešu dvēseles.

Latviešu ārsts pārsēja manus ievainojumus, un pamazām sāku atspirgt. Pēc laika mani piedalīja darbā pie vezumniekiem. Šajās nedēlās atkal daudz kas bija zaudēts. Sākās jauna atkāpšanās, kas apstājās netālu no Džūkstes. Virzoties pa pretiniekam gandrīz vai bez pretestības atdodamiem latviešu zemes novadiem, biju aculiecinieks vāciešu ričībai ar Latvijas iedzīvotājiem un to mantu. Latviešu zemkopjus ar varu izdzina no mājām, bet lopus un vērtīgāko mantu paņēma un aizveda paši vācieši. Bieži vien cela malā mātes ar bērniem pie krūtīm raudāja un lūdzās pēc mūsu palīdzības. Kad vien varējām, devām nelaimīgām pārtiku un patvērumu, jo vismaz tur, kur novietojās latviešu kaŗavīri, cilvēku mednieki — vācieši pārāk tuvu neuzdrošinājās rādīties. Pa ceļiem plūda no savām lauku sētām padzīto latviešu zemnieku bezgalīgās rindas. Pusmūža un vecāki vīri brauca uz vezumiem, bet viņu galvas bija nokārtas... Redzējām, kā vācieši latviešu bēgļiem uz cela atņem pēdējo gotiņu vai aitiņu. Sievas un meitenes sauca palīgā. Ķērāmies pie šautenēm un steidzāmies padzīt nekaunīgos un nežēlīgos lielceļa laupītājus. Ap ikvienu latviešu vienību pulcējās lieli bēgļu bari. Katrs cerēja un arī zināja, ka latviešu kaŗavīri viņus aizsargās un ka vācieši vismaz te liks viņiem mieru. Bet — mūs atkal trenca frontes cīņās un nelaimīgie bēgļi bija jāpamet to neapkaužamajam liktenim un vāciešu patvalai.

Kad atgrieztās Kurzemes stūrīša fronte uz laiku nostabilizējās, mūsu stāvoklis arvien vairāk pasliktinājās. Kaŗavīrus ēdināja ar zirgu gaļu. Ar ārrindniekiem no vezumnieku vienībām vācieši aizpildīja frontē izcirstos robus. Uz kaujas lauku sūtīja puskurlus un pusaklus, — vāciešiem bija vienalga, ar ko un kādā celā viņi iegūst sev pēdējos atelpas brīžus. Trešo mēnesi nebiju kājas noāvis, trešo mēnesi nebiju novilcis drēbes, nedz arī mainījis vēlu vai reizi kārtīgi nomazgājies. Skrandas uz miesas puva un smirdēja. Utis varējām grābt saujām, miesa bija nokasīta jēla. Bija jau decembris, bet palikām zem klajas debess. Salām neganti. Vāciešī tanī pat laikā dzīvoja mājās, no kuŗām bija padzīti latviešu saimnieki, un ēda latviešiem atņemtos lopus un putnus. Sirds sažņaudzās, kad kādreiz bagātajās Kurzemes lauku sētās redzējām vāciešu uzlauztos un iztukšotos bišu stropus, bet pagalmus piemētātus lopu iekšām, vistu un citu mājputnu galvām un kājām, ar vēl derīgu pārtiku un ar visu to, ka zemes postītājiem bija par daudz vai liciės mazāk iekārojams. Šķūņus un klētis vācieši noplēsa kurināšanai, nevīžojot pievest turpat tuvumā latviešu sagatavoto un sagādāto malku. Šis ziemas naktīs debesis vilņoja un atblāzmoja Latvijas pilsētu un lauku māju neapdzēšamājos ugunsgrēkos. Latvijas virieši cieta, sala un mira vāciešu iekārtotajās koncentrācijas nometnēs. Mežos un svešās mājās raudāja mātes ar bērniem, bet frontē latviešu kaŗavīrs, vācu pistoļu dzīts, krita vai kluva par kropli uz visu mūžu.

Ziemsvētku priekšvakarā pēc niknas kaujas mūsu pulkā dzīvi palikām vairs tikai 72 vīri. Tos visus pārsvieda uz Lesteni. No pārsalšanas un neēšanas biju smagi saslimis. Vācu sardzes pavadīts, 16. febr. vakarā nokluvu Liepājas ostā. Nelīdzēja mani protesti un lūgumi: man līdz ar citiem ievainotiem un slimiem latviešiem bija jākāpj kuģī „Almache", lai brauktu uz Vāciju. Nebija vāciešiem tā nekāda vērtīgā krava, — kuģis jūrā izgāja pat bez Sarkanā krusta zīmēm.

Daudz nevainīgu latviešu asiņu izlijis, daudz asaru izraudājusi latviešu tauta un raud vēl tagad. Un tik ļoti sāp, ja Eiropā atrodas vēl laudis, kas nekautrējas latviešus nodēvēt par vācu nacistu simpatizētājiem vai par brīvprātīgiem vācu okupantu neģēlīgo mērķu sekmētājiem. Grēks, ja šādu vārdu un nekrietnību teicēji rodas pašu latviešu trimdinieku vidū. Latvieši savās domās un sirdī šādi runātāji nav bijuši un nevar būt. Mūsu izmocītā tauta ceļ savas rokas un lūdzas taisnību un cilvēcību no pasaules varenākajām un demokratiskākajām valstīm — ASV un Anglijas. Nāks laiks un patiesības gaismā celšana. Tā mūsu vienīgā cerība

Roberts Bluķis, Res. Laz. Bruckberg 438, bei Ansbach. Bayern (13a).

ASV neuzņems ieceļotājus 10 gadu?

Amerikas leģiona un citzemju karu veterānu pārstāvji pieprasījuši kongresam Vašingtonā uz 10 gadiem pilnīgi aizliegt vai vismaz radikāli sašaurināt iecelošanu AS Valstīs. Pilnīgi jāaizliedz visu komūnistu un arī nacistu iecelošana. To prasot akūtā dzīvokļu krize un ASV apdraudošā bezdarba problēmas. — ASV vēstnieks Krievijā ģen. V. Smiss amerikāņu — padomju draudzības padomes banketā Nujorkā sacīja, ka PSRS un ASV nevēloties neko citu, kā tikai mieru un drošību. Ja to nacionālās intereses saduras, abām nācijām jāmēģina tās izlīdzināt Vienotām Nācijām nosprausto principu ietvaros. — Anglijas ārlietu ministrs Ernests Bevins apakšnamā Londonā paziņoja, ka 3 lielvalstu ārlietu ministru konferencē Maskavā pag. decembrī viņš teicis Molotovam: „Mums ir draudzības līgums, un es pastāvu par draudzību. Ja jūs vēlaties to mainīt no 20 uz 50 gadiem, es ieteikšu savai valdībai to darīt." Apakšnamā Bevins tagad deklarēja, ka viņš nezinājis labāka ceļa krievu aizdomu mazināšanai. „Runā, ka mēs virzāmies uz karu pret Krieviju," viņš turpināja, „bet es nevaru saskatīt nevienu apstākli, kura dēļ Anglijai un Padomju Savienībai būtu jākaro." Apakšnama locekļu suminâts, viņš paziņoja, ka neesot ar mieru upurēt britu imperiju un ka Josifu Stalinu viņš lūdzis mēģināt ieziest diplomātijas mašīnu tā, lai tā ritētu gludi un lai savlaicīgi būtu iespējams atrisināt visas grūtības. Bevins piekrita tam, ka Rūrai jāpaliek starptautiskā kontrolē. — Par 17. febr. mirušā grieku ortodoksālās baznīcas patriarcha Benjamiņa pēcteci Istanbulā ievēlēts 51 g. v. Chalcedonas Maksims, kas vienmēr aizstāvējis reliģisko konfesiju ciešāku vienību. Viņa jurisdikcijai paklautas pareizticīgo baznīcas Grieķijā, Bulgārijā, Padomju Savienībā, Rumānijā un Serbijā. 365. patriarcha ievēlēšana iezīmē 70 gadu šizmas izbeigšanos starp grieku ortodoksālo un bulgāru baznīcu. Bulgārijas ārlietu ministrs Staĭnovs paziņoja, ka, bulgāriem sērojot pēc mirušā patriarcha, visas baznīcas bija atvērtas un skolas slēgtas. Līdzjūtību izteica arī PSRS. — „Tikai Baznīca var vest cilvēku atpakaļ pie gaismas un gādāt par viņa drošību nākotnē," 32 jauno kardinālu iecelšanas ceremoniju gaitā visai pasaulei radiorunā no Vatikāna teica pāvests Pijis 12. „Dieviškā Roka vada atpakaļ pie baznīcas daudzus cilvēkus, kuŗiem kaŗš pārāk nelaimīgā kārtā licis atstāt savas zemes." Baznīca vienīgā dod atrisinājumu pasaules 9 klūdām, proti, melīgumam, imperiālismam, valstu ekspansijas tendencei, ļaužu deportācijai un piespiedu dzīves vietas maiņai, masu ievērošanai un individa aizmiršanai, agnosticismam pret reliģiju un tendencei uzskatīt sabiedrību par gigantisku mašīnu. — Somijas bij. prezidents Risto Ritijs par to, ka vadījis Somiju kaŗā pret Krieviju, Helsinku īpaša tribunāla notiesāts uz 10 gadiem piespiedu darbos, bijušie ministri Linkomiess un Tanners uz 5 gadiem, bet citi apsūdzētie uz laiku no 6 — 2 gadiem. — Vācija ilgu laiku būs atraitņu un vecmeitu zeme. Pēc pēdējiem oficiāliem datiem, Vācijā patlaban uz ik 18 sievietēm ir tikai 10 vīriešu. Sieviešu pārsvars vislielāks vecumu grupā no 15 — 50 gadu, kuŗā kaŗš prasījis vislielākos vīriešu upurus. — 1948. g. olimpiādē, kas notiks Londonā, Japānu un Vāciju neuzlūgs. — PSRS oficiālajā Maskavas radiofona pārraidījumā atzinusies, ka Kanādas pilsoņi devuši „zināmu konfidenciāla rakstura informāciju" padomju militārajam atašejam Otavā. Paziņojumā tomēr bija teikts, ka šī informācija „padomju valdībai nav bijusi vajadzīga, jo Padomju Savienībā tehniskie sasniegumi ir augstāki." — Domstarpības Italijas koloniju nākotnes jautājumā un Italijas-Dienvidslavijas robežu problēmas izšķiršanā, cik sagaidāms, novilcinās Parīzē 1. maijā paredzētas miera konferences sākšanos. — Pāri par 10.000 kīniešu studentu 22. febr. soļoja pa Čungkingas ielām, pieprasot krievu izvākšanos no Mandžurijas. Soļotājiem uzgavilēja simttūkstoši. Grupa demonstrantu nesa Stalina attēlu blakus Kīnas kartei ar uzrakstu „Nost ar jauno imperiālistu." Citi studenti, kas iepriekšējā dienā aicināja studentus visā Kīnā demonstrēt pret Krieviju, nesa plakātus ar uzrakstiem: „Krievu okupācija Mandžurijā izsauks trešo pasaules kaŗu" un „Japāņi izvaroja, apzaga un izlaupīja Mandžuriju; tagad to dara krievi." Studenti nosūtīja vēstuli Josifam Stalinam, pieprasot padomju kaŗaspēka izvākšanu no Mandžurijas saskaņā ar kīniešu-padomju līgumu, bet citu vēstuli adresēja pasaules tautām, lūdzot to „palīdzīgu roku." — Sarkanās armijas pastāvēšanas 28. gadadienā ģenerālisims Stalins savā vēstījumā uzsvēris, ka Krievijai patlaban jānostiprinot iegūtās pozicijas un jāradot priekšnoteikumi jaunai varenāi nacionālās saimniecības attīstībai.

The Stars and Stripes

Dominikas republika aicina tikai žīdu kolonistus

Amerikāņu bibliotēku dienesta direktors Gulds, kas tikko atgriezies no Haīti salas Rietumindijā, ziņo, ka Dominikas republika izteikusi vēlēšanos uzņemt 25.000 līdz 50.000 Eiropas bezpajumtes žīdu vecumā no 18 līdz 35 gadiem. Viņi var būt precējušies vai neprecējušies, bet tiem jāzina, ka viņiem būs jāstrādā lauksaimniecībā. Gulds sacīja, ka Dominikas republika ir vienīgā valsts pasaulē, kas nākusi klajā ar šādu ielūgumu, tā atvērdama savus vārtus ikvienam žīdam, kas pratis pārdzīvot Eiropai pāri brāzušos iznīcību. Gulds dibinās sabiedrību, kas subsidēs žīdu nometināšanu uz dzīvi Dominikas republikā. Sabiedrības līdzekļus izlietos šādas masu kustības izdevumu segšanai. Pēc viņa domām, ASV un UNRRA šo pasākumu atbalstīs ar transporta līdzekļiem.

Anglu-amerikāņu īpašā komisija, kas iepazīstas ar Eiropas žīdu problēmām, noskaidrojusi, ka gandrīz visi Polijā dzīvojošie žīdi vēlas šo zemi atstāt. Komitejas sekretārs Leslij Ruds Berlīnē izteicies „UP" pārstāvim, ka ap 800.000 žīdu jau atstājuši Polijas territoriju. Cits komitejas pārstāvis sacīja, ka žīdu tautas apstākļus noskaidro visā Vācijā, atskaitot krievu okupēto joslu, kur „krievi lika saprast, ka mums tur nekas nav skatāms." Komitejas locekļi uzturējušies Polijā 6 dienas un apmeklējuši Varšavu, Lodzu un Lovicas ciemu, kur sazinājušies ar valdības ierēdņiem, žīdu un katoļu vadītājiem, tā gūdami informāciju par apiešanos ar Polijā vēl atlikušiem 100.000 žīdiem. Pēc 2 nedēļu uzturēšanās Vācijā komiteja devusies uz Vīni.

Amerikāņu Militārās valdības pārstāvji Minchenē paziņoja, ka Vācijas žīdiem Bavārijā atlīdzinās viņu „līdzdalības tiesu" no tā naudas soda, kas visiem žīdiem vācu trešajā „reichā" bija uzlikts pēc nacistu diplomāta Kurta fon Rāta nogalināšanas 1938. g. novembrī Parīzē. Bavārijas vācu iestādes šim nolūkam labprātīgi piešķīrušas 2 milj. marku, kuŗas izmaksās Bavārijā palikušajiem 3.000 žīdiem. Atlīdzinājuma saņemšanas tiesību pierādījumam pietiek ar žīdu ortodoksālās ticības apliecinājumu.

The Stars and Stripes

Anglu okupācijas joslā visi „Latviešu Vēstnesim" pienākošies maksājumi (abonements un sludinājumi, pārstāvju un komisionāru ieņemtā nauda par komisijā saņemtiem eksemplāriem un tml.) ar pasta naudas pārvedumiem tagad sūtāmi Lidijai Dravniecei, Latvian Camp, „Frische Quelle," Hiddesen bei Detmold, Lippe (21).

Paziņojumi par šiem pasta naudas pārvedumiem līdz ar pasūtinājumiem, sludinājumu tekstiem, laikraksta pārstāvju un komisionāru ik nedēlas norēkiniem joprojām piesūtāmi vienīgi „Latviešu Vēstneša" izdevniecībai, Hotel Convikt, Dillingen/Donau, Bayern (13b).

Mums raksta

Aizmirstie

Noškirti no ārpasaules un dziļi sarūgtināti 18 latviešu kaŗavīru ar kapteini Jāni Priedīti pavada drūmas dienas vācu nacistu un „SS" vīru vidū „Vestertimke" nometnē, Bremerwörden'as iecirknī, apm. 30 km no Brēmenes galvenās stacijas. Tautieši vai piederīgie viņus nav apmeklējuši. Viņiem nav ne laikrakstu, nedz arī tabakas vai pārtikas papildinājuma. Par tuviniekiem ziņas gaida Alfr. Balodis, Ansis Zvirbulis, Pēt. Bodnieks, Arv. Rostoks, Vilis Zemturis, Emīls Līgaviņš un Pēt. Zichars. Jāzeps Kačinskis ļoti gribētu zināt par viņa sievas Marijas likteni. 1944. g. beigās tā bija Kurzemē ar jaunpiedzimušu meitiņu. Nometnē bijis arī Kalsnavas pag. sekretārs v. v. Arv. Kļaviņš, kas tagad pārsūtīts uz kādu citu nometni. Te vēl atrodas Igaunijas bij. ministra Ipsberga dēls. Lai nometni apmeklētu, jāizprasa angļu 30. korpusa štāba atlauja Nienburgā pie Vezeras, Hannoveras novadā. Līdz nometnei no Brēmenes jābrauc no Parka stacijas ar mazo vilcienu līdz gala stacijai „Tarmstedt Ost" un tad jāiet apm. 3 km. — Mēs visi domājam par atgriešanos mājās, bet pārāk daudzi no mums šķiet aizmirsuši jebkuru pienākumu pret tautas kopību, pret mūsu pagātni un nākotni. Viens no pirmiem šādiem pienākumiem ir mūsu kaŗavīru atcerēšanās, apmeklēšana vai vismaz nelielas dāvanas nosūtīšana viņiem. — Māc. Valdemārs Šķiliņš, Camp 515, Falkenbergsweg, Hamburg-Neugraben (24).

Par izcelošanu

Mag. hist. Vitolds Kalniņš rakstā „Par izcelošanu" latviešus, kas arī no trimdas Vācijā gribētu meklēt jaunu dzīvi svešā zemē, pielīdzina nodevējiem. Zinu tomēr, ka liela daļa trimdā esošo tautiešu grib izcelot uz svešu zemi. Tam dažādi iemesli. Viens no tiem: vilšanās un uzticības zaudēšana pašu tautas vadītājiem. Jau Saeimas laikos partijas „andelējās" un plēsās ministru portfeļu un augstu amatu dēļ. Pēc svešas varas ienākšanas 1940. g. nebija mazums tādu, kas prata piemēroties arī tai un iesēsties kaut vai uz laiku jaunos amatos. Nākamā gadā, sākoties vāciešu okupācijai, daudz bija tādu, kas klupa viens otram matos atkal to pašu ministru portfeļu dēļ, it kā lai atjaunotu demokratisko iekārtu. Te neko negroza tas, ka vācieši aši vien pārvilka strīpu arī viņu ilūzijām. Nepagāja tomēr ilgs laiks un dažš labs portfeļu kārotājs jau atrada sev siltu vietiņu pie vācu „kungiem." Kad šos okupantus no jauna sāka padzīt austrumu vara, tad jo daudzi mūsu tautieši vairs nespēja izkļūt no frontes joslas, jo tiem nebija noteiktu ziņu par frontes stāvokli. Tas bija arī toreizējo „augsto amatpersonu" — latviešu vaina. Vēlāk bēgļu masas sadzina Kurzemē un pameta savam liktenim, kamēr „amatpersonas", izlietojot visādas priekšrocības, ar pilnām lādēm steidzās uz Vāczemi. Arī tur krietni daudz šādu ļaužu zināja iekārtoties itin ciešami un pat baudīt jaunas priekšrocības. Kad nelaimīgāki tautieši lūdza tiem palīdzību, tad visbiežāk bija jāsaņem noraidījums. Arī pēc Vācijas sabrukuma netrūkst uzņēmīgo, kas par varas makti uzmetas par rīkotājiem un darītājiem. Mēs visi dzirdam, redzam un dažreiz arī ciešam politikas „taisītāju" dēļ, kad tie jo dažādiem līdzekļiem mēģina sev nodrošināt izcilus amatus nākotnei, nemaz nerēķinoties ar bēgļu vairuma pašreizējām vajadzībām. Tāpēc tik maz ticības arī tam, ka, atgriežoties tēvzemē, mūsu dzīve un mūsu vadītāji varētu kļūt kaut kā citādāki. — F. Līdums, Nellinger 24, Esslingen/Neckar, Württemberg (14).

Pieminiet . . .

(Turpinājums no 1. lappuses)

gājām gūt Brālu kapos, nebrīvības gados tas bija svētceļojums. Atceros: pāris dienas pirms Rīgas krišanas aizpagājušā oktobrī, kad ap Brālu kapiem jau dūcināja lielgabali, tā bija vairāk kā jebkad vientulības un miera vieta. Pa Rīgas ielām brauca pēdējās bēgļu rindas, izmisums māca daudzus. Brālu kapi dusēja kēniškīgu mieru. Ozolzīlēm apbirušas akmeņu kāpnes, slīpa saule gar sienām. Nezināmais blakus mātes vēl pēdējo reizi apkoptajam dēla kapam. Sienas un ceļi romiskā varenībā, caur vaļa saktām tāpat rāmi lija ūdens. Bezgalīga vientulība.

Mirušos redzot, atskārst, cik dzīve ir liela. Ne viņiem mūs vairs vajaga, — mums vajaga viņus, lai rastu to dzīves pārliecību, likteņa nenovēršamību, kas tiem lika saņemt ložu kārtu krūtīs vai necelties vairs no šķembu dūcieniem. Mēs bijām kā putni savā valstī, kas izcīnījuši savu dzimto zaru, jautrī un rosīgi vija ligzdas. Bet tajā kapu laikā bija jājūt, ka mums aiz muguras ir gaŗu mūžu augšanas laiks. Tauta, kas dzīvo un mirst no Urāliem līdz Alpiem. Tauta, kas dumpīga grib mājās, apbedīt savus krituŗos un audzēt daudz dēlu.

Augusts Lakons

Kas ir latvieši?

(Pagātne un tagadne)

Atbildējis etnologs P. Eduards

3.

700 verdzības gadu. Dzīves augstais līmenis, kā pierāda archaioloģiskie atradumi un ticami chronisti, pastāvēja līdz 12. gadsimtenim, kad latviešu civilizācijas mierīgo evolūciju pēkšņi pārtrauca vācu bruņinieku invāzija. To bargā kundzība turpinājās pāri par 700 gadu. Šo traucējumu papildināja slavu sāncenši, kas 8. gadsimtenī, šķērsojuši Bugas, Pripetas un Dņepras upi, tagad jutās it netraucēti territorijās, kuŗas līdz tam apdzīvoja un kultivēja latviešu un igauņu ciltsbrāli. Daudzās slavu ciltis ar baltu un somu tautu palīdzību, kā to apstiprina krievu chronikas, 9. gadsimtenī lika pamatu slavu valstij, ko vēlāk sauca par Krieviju. Šis vārds krievu mēlē „Rus" aizgūts no baltu cilts — rusiem, kā aizvien vēl sauc Nemanas upes grīvu. Līdzīgā kārtā vāciešu bruņinieki, iebrukuši Vitlandes (aistu zemes) senajā Prūsijā, uzurpēja vārdu „Prūsija", kas arī ir latviešu nosaukums, atvasināts no vārdiem „pie rusiem," t. i. pie ļaudīm, kas dzīvoja Rusas upes krastos. Bez tam, kā to liecina arī krievu profesors Spicins, slavu kolonisti, būdami nabagi, līdz 10. gadsimtenim lietoja latviešu gatavotos darba rīkus, ieročus un ornamentus. Sākot ar 13. gadsimteni, miers te ilga tikai īsus brīžus, strīdiem un savstarpējām sadursmēm aizpildot gandrīz visu laiku par ļaunu patiesajam kultūras progresam. Cīņas galvenais iemesls bija divi vareno rašu — ģermānu un slavu sacensība, trešās rases — baltu territorijai kalpojot par ar Tik miermīlīgiem ļaudīm, kādi ir balti, tā bija traģikas pilna situācija. Iekaŗotājiem nebija ne mazākās vēlēšanās veicināt zemes labklājību un progresu. Gadsimteņi paiet, neatstādami nevienu ievērojamāku vietēju pieminekli, kas būtu īpašas atzīmēšanas vērts, kaut arī amatniecība un folklora, kalpojot vienīgi mājas vajadzībām un ģimenes dzīvei, cenšas turpināt vecās tradicijas. Pie izdevības latvieši izrāda savus centienus pēc brīvas demokratiskas valsts. Pirmajā pasaules kaŗā, kad latvieši nodibināja īpašos strēlnieku pulkus, kas ar ievērojamiem panākumiem cīnījās pret vāciešiem sabiedroto pusē līdz pat pēdējam, jaunā krievu valdība nodeva savus sabiedrotos, noslēdzot ar Vāciju 1918. g. separātu mierlīgumu Brest-Litovskā. Krievu satversmes sapulces 1918. g. 5. janvāŗa sēdē Petrogradā latviešu deputāts J. Goldmanis vārdu pēc vārda deklarēja sekojošo (pēc stenogrammas): „Latviešu tauta ilgojas pēc miera ne mazāk kā citas tautas, un tomēr mēs, latvieši, uzskatām separāta miera noslēgšanu ar Vāciju Brest-Litovskā par zemisku rīcību, jo ar to mūsu sabiedrotie — Amerika, Anglija un Francija pamesti un atstāti vieni paši kaujas laukā, lai cīnītos pret Vāciju. Mēs sagaidām tādu mieru, kas nesīs taisnību katrai tautai, ieskaitot arī mūsu zemi, un tas būs iespējams ar Amerikas, Anglijas un Francijas uzvaru."

Latvijas proklamēšana. Krievu revolūcija 1917./18. g. beidzot nesa ilgoto izdevību. Brīvas demokratiskas Latvijas dibināšanu proklamēja 1918. g. 18. novembrī, bet 1921. g. 26. janvārī jaunās valsts suverēnitāti de jure atzina gandrīz visas pasaules valstis. Par savu augšamcelšanos Latvija pateicību parādā visvairāk Liebritānijas, ASV un Francijas dēmokratiskajam un humānajam garam līdz ar to ļoti nozīmīgo palīdzību.

(Turpinājums sekos)

Who Are Latvians?

(Past and Present)

Answered by P. Edwards, Ethnologist

3.

700 Years Of Servitude. The high standard of life as proved by archaeological finds and trustful chronists lasted up to 12th century when the peaceable evolution of Latvian civilization was suddenly interrupted by the invasion of German knights whose stern mastery was to last over 700 years. This disturbance was augmented by Slavic rivalry who after having crossed the rivers Bug, Pripet, and Dnieper in the 8th century felt now at ease in the territories thus far inhabited and cultivated by Latvian and Estonian kinsmen. The many Slavic tribes with the aid of Baltic and Finnish people, as confirmed by Russian Annals, in the 9th century, laid the foundation to the Slavic state called afterwards Russia, a name borrowed from a Baltic tribe „Russ", as is still called the mouth of the river Nieman (or Memel). Likewise, the German knights having invaded the ancient Prussia at Whitland (land of Aests) usurped the name „Prussia" which is a Latvian name derivated from Pa-Russ, i. e. people living on the banks of the river Russ. In addition, as stated by the Russian professor Spizin, the Slavic settlers, being poor, would use tools, weapons, and ornaments of Latvian making until the 10th century. Up from the 13th century, there were but short intervals of peace while quarrels and mutual engagements claimed most time to the detriment of real cultural progress. The main point of the wrangle being the competition of two mighty races, German and Slavic, while the territory of the third, the Baltic served as area. The most tragic situation for a peaceable population such as the Balts! The invaders had no interest in promoting the welfare and progress of the country. Centuries go by without leaving any notable specimen of local monument worth mentioning of, though handicraft and folklore being limited to domestic needs and family life strive to continue the old traditions. Occasionally, Latvians would demonstrate their aspirations for a free democratic state. Such was the case during the first world war when Latvians formed special regiments of Tirailleurs which fought against Germans, with notable success, at the side of Allies, to the end, while the new Russian government betrayed their associates having made separate peace with Germany at Brest-Litovsk, 1918. At the session of the Russian Constitutional Assembly in Petrograd, January the 5th, 1918, the Latvian Deputy J. Goldmanis declared literally (by the stenogram): „Latvian nation is longing for the peace not less than any other, for all of that we Latvians deem a base action to conclude a separate peace with Germany at Brest-Litovsk by deserting our Allies — America, England, and France and by leaving them on the battle-field alone to fight with Germany. We are looking forwards to such a peace as will do justice to every nation including our country, and this will be made possible by the victory of America, England, and France."

Proclamation of Latvia. At last, the Russian revolution, 1917/18, presented the longed for opportunity, and the establisnment of free democratic Latvia was proclaimed on November 18th, 1918, and on the 26th of January, 1921, the sovereignty of the new state was recognized de jure by most states of the world. Latvia thanks her resurrection mainly to the democratic and human spirit as well as to the very substantial aid of the great democratic states, Great Britain, USA and France.

(To Be Continued)

Dienvidslavus - sargus ASV joslā izformē

ASV bruņoto spēku virspavēlniecības „G—3" daļa Eiropā 13. febr. Frankfurtā pie Mainas paziņoja, ka sākta amerikāņu armijas vāciešu kaŗagūstekņu apsargāšanai izmantoto dienvidslavu sargu 7 rotu izformēšana. 777 dienvidslavu pavalstnieki, kas ietilpa šinīs rotās, tiesību ziņā atkal kļūst par pārvietotām personām, kā tas bija līdz šim. Paziņojumā uzsvērts, ka nesen pieņemtais Dienvidslavijas likums neatlauj atgriezties mājās visiem Dienvidslavijas pavalstniekiem, kas tagad, kā pārvietotās personas, uzturas ASV joslā Vācijā. Ja Dienvidslavijas likumi to atļaus un atseviškas personas to vēlēsies, viņas varēs arī repatriēt.

ASV joslā aizvien vēl nodarbina 244 polu vienības, kuŗās kopā ietilpst 34.144 poļi. Viņu lielākā daļa apsargā vāciešus — kaŗagūstekņus, bet citi nodarbināti vispārējos darbos un remonta darbnīcās. Arī šīs vienības izformēs, kad pēc tām izbeigsies vajadzība. To locekļus sūtīs atpakaļ uz DP pulcināšanas centriem repatriācijai.

The Stars and Stripes

TUR

Demobilizētie karavīri, godam izpildījuši frontē savus pienākumus pret dzimteni, atgriežas mājās, lai sāktu mierīgu radošu darbu. Vairāk par 170 demobilizēto karavīru ir vadošā darbā zemju organos. 15 demobilizētie sarkanarmieši tagad kluvuši par mašīnu-traktoru staciju direktoriem. No viņiem sevišķi jāmin Dobeles MTS direktors b. Erenšteins, kā vadībā MTS izpildījusi gada plānu par 117 proc. Demobilizētie strādā arī par zirgu iznomāšanas punktu pārziņiem, apronomiem, zootechnikiem, mechanikiem un grāmatvežiem apriņķu zemju dalās un MTS. Daudzi karavīri pēc atgriešanās no armijas nosūtīti uz kursiem un speciālām skolām sagatavoties par zemju sistēmas vadošiem darbiniekiem. — Vēlēšanām par godu rīkotās sociālistiskās sacensības kāpinājušas ražošanu. Meža darbos sevišķi izcēlusies jaunatne. Pirmās vietās izvirzījās Valkas un Valmieras apriņķis. — Salaspilī atjauno cementa fabriku. — Valdība lielu vērību veltī individuālo māju celšanai. Piešķir lielus kreditus uz 10 gadu izmaksu. Liepājas apriņķī sekmīgi veic pavasara sējas sagatavošanas darbus. Kāds mašīnu inženieris apbraukājis pagastus, apskatījis sējmašīnas un noteicis to derīguma procentu. — 3. febr. pēcpusdienā Rīgā publiski pakārto kara noziedznieku vidū bija vācu okupācijas laika Rīgas militārais komandants ģenerālleitnants Zigfrīds Rufs, Liepājas cietokšņa komandants ģenerālleitnants Albrechts Dejons fon Mentenons, Kurskas militārais komandants ģenerālleitnants V. fon Drefurts, Rīgas krastu nocietinājumu komandants ģenerālmajors Frīdrichs Verters, krievu — karagūstekņu nometņu šefs Baltijas valstīs ģenerālmajors Bruno Pavels, Saldus pils. militārais komandants Hanss Hipers, Igaunijas dažu novadu komisārs „SA standartenfirers" Aleksandrs Bekings un „SS" un policijas vadītājs Baltijas valstīs policijas ģen. Frīdrichs Jekelns. Visi viņi atzinušies par vainīgiem, bet lūguši sodu mīkstināt. 2. febr. rīta sēdē krievu prokurors runas nobeigumā teica: „Mēs nevadāmies no atriebības jūtām, bet dodam tiem algu par viņu darbiem." — „Tautas mākslinieks" — Latvijas Valsts Konservātorijas rektors biedrs A. Kalniņš saka: „Pagājušā ziemā bija ko gausties, atceroties gan noslepkavotos no konservātorijas saimes, gan aizvestos, gan nožēlojot arī instrumentus. Partija un Valdība parādījusi tēvišķu gādību: konservātorija uzposta kā ārēji, tā iekšēji. Nopelniem bagātā māksliniece profesore Francmane, ilggadīgs, neatvietojams spēks, joprojām vada savu solfedžo un teorijas klasi. Pie konservātorijas saistīts prof. Jēkabs Kārkliņš, kas ar tīri jauneklīgu sparu kēries pie darba. Folkloras kabinetu vada Tautas mākslinieks Emīlis Melngailis, ar kura vārdu konservātorija var lepoties un lepojas un kura iztrūkums agrākā konservātorijā bija izjūtams. Konservātorijas saimei izdevās piesaistīt arī profesoru un konservātorijas goda biedru Jāzepu Mediņu, kuŗam jau daudz agrāk būtu bijis jābūt konservātorijas darbinieku sastāvā, jo Jāzeps Mediņš bija Rīgas mūzikas institūta ilggadīgs direktors. Saistīts arī Nopelniem bagātais mākslinieks docents Jēkabs Mediņš, pavisam neatsveŗams spēks, sevišķi tajā fakultātē, kuŗas agrāk nemaz nebija — koŗu diriģentu fakultātē. Savam liktenim pamestā vokālā fakultātē 1944. g. rudenī bija palicis tikai viens profesors — Eižens Livīgs. Ap viņu rudenī pulcējās citi no Maskavas atbraukušie. Konservātorijas saime loti laimīga un lepna uz Valdības atbalstu un visiem spēkiem centīsies būt šīs labvēlības cienīgā." (Aplausi.) — Latvijas Valsts Konservātorijas profesors biedrs Jēkabs Kārkliņš: „Uz priekšu, padomju latviešu tautas inteliģence, uz priekšu savu uzdevumu raženajā darbā, savas padomju latviešu tautas labā, ģeniālā Staļina vadībā un varenās Padomju Savienības gādībā!" (Ilgi aplausi.)

„Cīņa" Rīgā, „Tālavas Ziņotājs" Hānā, „Auseklis" Braunšveigā, „Schwarzwälder Post" un „Latvijas PSR inteliģences pirmais kongress 1945" Rīgā

SPORTS

Augsburgas LJKS valdes loc. J. Upmanis „Latviešu Vēstnesī" informē: „Latviešu sportistu dzīvi Augsburgā tagad kārto tikai LJKS. Prāvs ir jauno bokseru pulciņš. Trenējas 35 sportisti, no kuŗiem lielā puse 20. febr. jau piedalījās atklātās sacikstēs. Bokseru treneris liepājnieks V. Holcmanis nesen loti sekmīgi startēja DP sportistu sacīkstēs Minchenē. Austra un Jānis Pelūdes čakli apmāca basketbolistus. Sieviešu grupā ir 15 spēlētāju. Vīrieši ar panākumiem piedalās Dienvidbavārijas vācu meistarsacīkstēs. Visvairāk ir galda tennisistu. Par tiem rūpējas sekcijas vad. V. Kancans un Latvijas meistare Z. Bērziņa. Ap valsts vienības bij. vārtsargu H. Lazdiņu pulcējas latviešu futbolisti. Kopējais darbs rit iepriecinoši un sekmīgi." — Par Mannheimas latviešu sportistiem Arturs Tīrmežs mums raksta: „Mannheimas nometnē viena no visrosmīgākām ir sporta kopa, ko vada R. Pētersons, E. Vīksne un vispusīgais izlases sportists K. Ārēns. Nometnē pašreiz ap 200 aktīvu sportistu, to vidū daudzi jo pazīstami — cīkstonis V. Andrejs, US futbolists Aug. Ozols, basketbolistes Alīse Gailīte un Alma Gailīte-Bauškeniece u. c. Šacha sekciju vada meistarklases spēlētājs Arv. Zirnis (Daugavieši). 30 šachistu vidū vecākais ir J. Vītols, kam jau 71 gads. Mannheimieši bieži sacenšas ar citu nometņu latviešu sportistiem." - Latvijas futbola savienības vairākkārtējais priekšsēdis Nikolajs Bergs dzīvo Hānavā un ir UNRRA's darbinieks. — Mērbekas latviešu nometnē ir spēcīga basketbola vienība. Spēlē K. Sātiņš (Daug.), J. Skujiņš (US), M. Bedeicis (VEF) u. c. K. Sātiņš ievēlēts arī Mērbekas Latviešu komitejā. — LJKS darbības uzsākšanai Lauingenā pie Donavas gleznotājs H. Grotuss ziedojis 200 marku. — DP boksa sacīkstēs Libekā labākās sekmes guva polu populārais sportists Gabriēls Ratajaks, kas 5 gadu pavadījis vācu koncentrācijas nometnēs. Latvijas bij. spalvas svara meistars Haralds Nīmanis startēja pussmagā svarā un uzvarēja poli Vrobeli. Pusvidējā sv. mūsu tautietis Veiss pieveica poli Kovali. — US bij. priekšsēdis Dr. Gulēns kopā ar savu ģimeni — 5 meitām un 2 dēliem dzīvo Rotveilā, franču okupācijas josla, kur vēl ir basketboliste A. Klaviņa-Stankēviča (US). Mazā sportistu skaita dēļ nometne bija spiesta atteikties no franču piedāvātiem sporta piederumiem. — Madonas radiofons ziņo, ka Rīgas slēpotājus trenē Latvijas bij. meistars Alberts Riekstiņš. **A. Šm.**

Izdevējs un atbildīgais redaktors — Publisher and Editor-in-Chief: Viktors Baltkājis.

Redakcijas kolēģija: Aleksandrs Balodis, Viktors Baltkājis, Arturs Tilmanis.

Sludinājumi

Kārli Melleru no Tukuma, dz. 26. 20. 9., pēd. z. 45. 8. 4 no Štargardas, loti lūdz rakstīt mātei **Marijai Mellerai: Baltic Camp, Hammerweg bei Weiden, Oberpfalz, Bayern (13a).** 13

Dainu Šilleru, dz. 15. 10. 11., no Rīgas, Elizabetes 77, vēlāk Vīnē, meklē inž. **I. Zitmanis:** DP Camp, Eppstr., Bar. I/3, Würzburg, Mainfranken, Bayern (13a). 13

Par dēlu Ausekli Nārunu, dz. 26. 16. 4. Jelgavā, no Sieksātes stac., dien. 15. div., pēd. z. 45. 10. 2. no Sofienvaldes, lūdz ziņot **Jānim Nārunam: Martin-Luther-Platz 6, Gunzenhausen, Mittelfranken, Bayern (13a).** 13

Par dēlu Edmundu Dārziņu, dz. 21. 25. 6., dēlu Eduardu Dārziņu, dz. 17. 23. 2., un Hildu Dārziņu, dz. 24. 8. 1., visi no Jelgavas apr. Lielauces pag. Dārziņiem, lūdz ziņot Annai Dārziņai: Martin-Luther-Platz 6, Gunzenhausen, Mittelfranken, Bayern (13a). 13

Brāli, ielu dzelzc. vad. **Augustu Ozoliņu** no Rīgas, Kr. Barona 37—16, darba biedrus, radus un pazīstamus lūdz atsaukties **Osvaldam Ozoliņam** no Kokneses patēr. b-bas Koknesē: DP Camp 18, Barkenstr. 62, Greven, Westfālen (21). 12

Par vīru **Jūliju Tauteri,** dz. 06. 24. 2., pēd. adr. Platzkommando Sachau Fl. H. Kdtr. A 25/XI, 1. ziņot sievai **Katrīnai Tauterei:** Latvian Camp, Bl. II, Z. 54, Bad Mergentheim, Württemberg (14). 12

Vīru **Franci Tutiņu,** dz. 1900. 16. 4., no Zvirgzdenes pag., ko vācieši Kēnigsbergā nonēma darbā 44. 18. 11. no kuģa „Mar-Del-Plata", meklē **Veronika Tutiņa** ar bērniem: UNRRA Team 69, DP Camp, Hotel Reichshof Nr. 16, Bad Mergentheim, Württemberg (14). 12

Ringoldu Podkalnu, dz. 25. g. Mazirbē, no Talsiem, kas 45. g. martā atradās Vācijā: O. Markwardts Gasthof (Lettische Arbeitsgruppe) (2), meklē māsa **Z. Lēmane,** Herzebrockerstrasse 51, Rheda, Westf. (21). 12

Brāli **Aleksandru Stīpnieku,** dz. 29. 9. 9. Rīgā, bijis gaisasp. izpal., meklē **Zenta Stīpniece:** Central DP Camp, Würzburg, Mainfranken, Bayern (13a). 12

Par **Jāni Šmitu,** dz. 91. 16. 12., no Diklu sanatorijas lūdz ziņot Kr. Ozolam: Walderseestr. 33—3, Lübeck (24). 12

Pēteri Dzeni, Krišjāni Saliņu, Krišu Rācenu un stud. phil. **Voldemaru Ancīti,** visi no Aknīstes pag., meklē **Pēteris Kikens,** Stuttgarter Str. 29—6, Esslingen/Neckar, Württemberg (14).

Kaprāli Jāni Lindenfeldu, dz. 12. 23. 2., no Rīgas meklē sieva **Hilda Lindenfelda: Pfaffstr. 3—4, Esslingen-Neckar, Württemberg (14).** 963

Zelmu Tomiņu ar dēliem no Strenčiem, Jāni Kurpnieku ar sievu **Natāliju** no Bolderājas, **Margareti Zālīti,** citus piederīgos un paziņas meklē **Aleksandrs Tominš:** Tannenbergstr. 1—1, Esslingen/Neckar, Württemberg (14). 957

Kollēģus lūdz atsaukties Rīgas pils. 23. pamatsk (Kronvalda bulv. 8) pārz. **Augusts Sprīvulis:** Stuttgarter Str. 29—6, Esslingen/Neckar, Württemberg (14). 960

Vīru **Jāni Griguli,** dz. 05. 27. 2., meklē **Velta Grigule:** Alte Stuttgarter Str. 3—4, Esslingen/Neckar, Württemberg (14). 961

Piederīgos meklē **Leonija Valunta** no Glūdas Jaunkišiem: Fabrikstr. 9, Esslingen/Neckar, Württemberg (14).

Kar. **Ādolfu Bergu,** dz. 23. 13. 6., no Menģeles pag. Rīgas apr. meklē tēvs **Rūdolfs Bergs:** DP Camp 3, Lahde-Weser, Kr. Minden (21). 684

Pazīstamos no Menģeles pag. lūdz atsaukties **Rūdolfs Bergs:** DP Camp 3, Lahde/Weser, Kr. Minden (21). 686

Piederīgos un radus meklē **Arnolds Segliņš,** dz. 24. 23. 9. Jumpravas pag., no Vecumnieku Mūrzemniekiem: DP Camp, Lutherschule, Moislinger Allee 74, Lübeck (24). 685

Par **Kārli Straumi,** dz. 08. g. Valgundes Jaunzemjos, pēd. dz. v. Tukumā, **Ervīnu Mišu,** dz. 19. 22. 10., no Valgundes Imantām un par **Ludvīgu Johanu Strautmani,** dz. 08. g. Pēternieku Popājos, no Jelgavas, Matera 32, lūdz ziņot **R. Grūbaumam:** DP Camp, Lutherschule, Moislinger Allee 74, Lübeck (24). 687

Pēteri Rubeni, dz. 11. 16. 4. Kalsnavas pag., pēd. dz. v. Vācijā: Bütow, meklē **P. Mucenieks:** Camp DU 766, DP 76 Assembly Centre, Velbert, Rhnld. (22). 759

Par leģ. **Olģertu Dušultu,** dz. 24. g., pēd. z. no Opočkas, lūdz ziņot mātei **Vilmai Dušultai:** Latvian Camp, Lauingen/Donau, Bayern (13b). 690

Oskaru Egonu **Michelsonu,** dz. 19. 17. 8. Tukuma apr. Grenčos, pēd. dz. v. Litzmannstadt'ā, meklē māte un māsa: Latvian Camp, Lauingen/Don., Bayern (13b). 691

Rīgas Daugaviešu basketbolisti Skaidrīti Bērziņu meklē **Austra Šmite:** Latvian Camp, Lauingen/Donau, Bayern (13b). 692

Elvīru Andermani, dzim. Zeiboti, no Rīgas meklē **Nellija Šmite:** Latvian Camp, Lauingen/Donau, Bayern (13b). 693

Aleksandru Zelbotu no Rīgas, pēd. dz. v. Vīnē, meklē **Nellija Šmite:** Latvian Camp, Lauingen/Donau, Bay. (13b). 694

Olģertu Arturu Kļavenieku, dz. 21. 7. 12. pēd. z. 45. g. janv. no Bērentas veselības rotas, meklē **Osvalds un Olga Kļavenieki:** DP Camp, Mühldorf 2, Mühldorf a. Inn, Bayern (13b). 695

Virsn. vietn. **Reinholdu Mantonu,** dz. 12. 16. 8. Rīgā, dien. Kurzemes polic. pulkā, meklē vecāki: Latvian Camp, Hotel „Sonne", Füssen, Bayern (13b). 696

Aleksandru Galecki, dz. 22. 19. 4., no Rītupes meklē māsa **Aleksandra Galecka:** UNRRA 69, Latvian DP Camp, Schloss 64, Bad Mergentheim, Württemberg (14). 697

Par gaisasp. izpal. **Gunāru Kirpīti,** dz. 29. 4. 5. Rīgā, bija Rīgā, Nometņu ielā, FP 54969, lūdz ziņot **R. Kirpītim:** Latvian DP Camp, Stubbenhuckstr., Elmshorn. 698

Par vltn. **Valdemāru Gailīti,** dz. 10. 5. 9., no 15. div., 45 g. janv. atradās Sofienvaldē, lūdz ziņot sievai **Annai Gailītei:** Latvian Camp, Lauingen-Donau, Bayern (13b). 699

Mag. hist. **Valdemāru Grīnbergu** no Rīgas, Miera 16, bij. Rīgas valsts arhīva darbin., un **Valdemāru Lukstiņu** no Rīgas, Miera 16, meklē **Vija Tidrika:** Baltic Camp, Am Schellenkamp 3—2, Osnabrück (23). 700

Piederīgos, radus un paziņas meklē **Roberts Eglīte,** dz. 26. 9. 25. Vīpes pag.: Am Schellenkamp 9—2, Osnabrück-Hast (21). 701

Brālus un paziņas meklē Pēteris Kozinda no Krāslavas pag.: Latvian Labour Coy, Seghorn über Varel in Oldenburg (23).

Grafiki **Ernestu Mauriņu,** kas 45. g. janv. atradās Drēzdenē, un mākslas akad. korp. „Dzintarzeme" locekļus meklē **Pēteris Kārkliņš:** Kastanien-Allee 31, Oldenburg/Old. (23). 929

Vīru serž. **Bernhardu Priedīti,** dz. 1900. 3. 5. Ergļos un māti **Mariju Bulevsku** meklē **Elvīra Priedīte:** Latvian Camp, Geesthacht b. Hamburg 855

Par kar. Ati Šnebergu, dz. 22. g. lūdz ziņot Mirdzai Šnebergai: Jahnstr. 5, Augsburg, Bayern (13b). 856

Piederīgos meklē kaprālis **Nikolajs Mednis,** kas pašreiz atrodas güstekņu nometnē. Lūdz ziņot māc. **R. Kraftam:** Jahnstr. 5, Augsburg, Bayern (13b).

Par Viju Hmelevu, dz. 24. 17. 3. Linavā, Upesmuižas pasta bij. telegrafisti, lūdz ziņot mātei **Verai Hmelevai:** DP Center 69, Schloss 58, Bad Mergentheim, Württemberg (14). 879

Aleksandru Čipatu, dz. 17. g., no Ludzas, bij. Kurzemes pulkā Tornā, meklē **Alfreds Rīveris:** Klaus-Groth-Str. 3, Schleswig (24). 889

Radus, draugus un pazīstamus meklē **Stanislavs Drēbenieks** no Dricēniem: DP Camp, V. 18, Hochstr. 15, Greven, Westf. (21). 884

Par māsu **Martu Palku,** dzim. Vītolu, dz. 03. 28. 2., kas 45. g. janv. beigās ārstējās Dancīgas pilsētas slimn (Dellrück-Allee 7b) un māsas dēlu gaisasp. izpal. **Arti Palku,** dz. 27. 6. 3., 45. g. janv. atradās Ventspils apk., lūdz ziņot **Pēterim Vītolam:** Latvian Red Cross, Gr. Burgstr. 59, Lübeck (24). 888

Aleksandru un Emmu Stabiņus no Rīgas meklē Marta Beite: Latvian Camp, Lauingen/Donau, Bay. (13b). 711

Par 15. div. kaŗav. **Jāni Viņķi,** dz. 26. 1. 11. Alūksnē, lūdz ziņot tēvam **Jānim Viņķim:** Latvian Camp 2, Bodenwöhr-Nord, Kr. Neunburg vorm Wald, Bayern (13a). 742

Vilhelmu Spandegu, dz. 08. 6. 9. Lēdurgā, no Rīgas, Katrīnas 10—4, pēd. dz. v. Vācijā: Badenbruchsal, Heidelberg, bijis vācu armijas izpal., meklē sieva **Emīlilija Spandega:** Camp DU 766, DP 76 Assembly Centre, Velbert, Rhld. (22). 756

Matildu Zalcmani, dzim. Knaģi, dz. 85. 24. 12. Skujenes pag., no Ropažu pag. Lielmiežiem, pēd. dz. v. 45. g. pavasarī Durbē pie Liepājas, meklē meita **Aleksandra Zalcmane:** Camp DU 766, DP 76 Assembly Centre, Velbert, Rhnld. (22). 761

19. div. kaŗav. **Arnoldu Bērziņu,** dz. 18. 19. 8., pēd. dz. v. Rīgā, Maskavas 212, meklē māte **Minna Bērziņa:** Camp DU 766, DP 76 Assembly Centre, Velbert, Rhnld. (22). 760

Tautas teātŗa aktieri **Voldemāru Akurateru,** dz. 21. 15. 5. Rīgā, filologu **Krišjāni Ancīti** un **Krišjāni Buiki** no Aknīstes Ancīšiem un Jāni Vanagu, autosatiksmes Aknīste-Daugavpils uzturētāju, meklē **Līze Akuratera:** Stuttgarter Str. 29—6, Esslingen/Neckar, Württemberg (14). 959

15. div.- štāba rotas kaŗav. **Ilgoni Šveicu,** dz. 26. 13. 9. Rīgā, meklē māte **Annemarija Šveica** un māsa **Maiga Kronlīna** no Rīgas, Unijas 63—21: Camp DU 766, DP 76 Assembly Centre, Velbert, Rhnld. (22). 757

Kaŗav. **Albertu** Valteru **Mucenieku,** dz. 06. 8. 3. Daugavpilī, pēd. dz. v. Vācijā: Aroldsen-Waldeck, meklē tēvs **P. Mucenieks:** Camp DU 766, DP 76 Assembly Centre, Velbert, Rhnld. (22). 758

Kaŗav. **Juri Bērziņu,** dz. 24. 4. 9., no Iecavas Avotiņiem meklē māte **Emīlija Bērziņa:** Silberwaldstr. 52, Stuttgart-Sillenbuch, Württemberg (14).

Leģ. **Zigfrīdu** (Zigfrīdu) **Āboliņu,** dz. 22. 16. 10. D-pilī, 44. g. jūl. sākumā bija Paplakā, 3. apmāc. pulka 2. bat. 7. rotā, meklē māte **Emīlija Āboliņa** no Bauskas: Latvian Camp, Degerlochstrasse 6, Stuttgart-Sillenbuch, Württemberg (14).

Ja kāds būtu dzīvojis Sudetijā, Podersam'as latviešu nometnē, vai zinātu šīs nometnes bij. vadītāja Kļava Siliņa pašreizējo adresi, laipni lūdzu atbildēt Fricim Šiferam: DP Camp, Bahnhofstr. 147, Haag, Oberbayern (13b). 552

Manfrēdu Vēzi no Rīgas, dz. 14. 4. 7., meklē sieva Lidija Vēze: Latvian Camp, Fischbach bei Nürnberg, Bayern (13a). 539

Esam 8 latviešu jaunekļi. Vēlamies nop. prec. nol. iepazīties ar jautras dabas latviešu meitenēm. Rakstiet: 21 g. v. Arnim, 26 g. v. Andrim, 23 g. v. Arvim, 21 g. v. Agrim, 21 g. v. Ansim, 21 g. v. Aivaram, 19 g. v. Alvim un 31 g. v. Aigaram, adresējot vēstules **J. Ozoliņam,** nodošanai pēc pied.: Latvian DP Camp 3, Lahde/Weser, Westfalen (21). Vēlama ģīmetne un īsa biografija. 873

Tautiete, atsaucies! Tevi meklē vientulis — Ezerzemes dēls, 25. g. v., vidēja aug., tumšmatis, arodpratējs. Tev jābūt 18—22 g. v. Ja vari dalīties priekos un bēdās, sniedz roku, mērķis laulība. Vēlama ģīmetne un īsa biografija. Raksti „Taurei" — St. Dr., DP Camp V 18, Hochstr. 15, Greven, Westf. (21). 883

Esam 9 tautieši kopv. 200 gadu. Vēl. nop. prec. nol. iepaz. ar latvietēm: Mazais, Džons, Antons, Arvīds, Harijs, Krabis, Laimons, Bugdžons, Paulis. Rakstiet Liepam: Schulgasse 8, Blomberg über Detmold, Lippe (21).

Tautietes, kas vēlas rast sev mīļu dzīves draugu, atsaucieties 35 g. v. latvietim: Allis, 247/A, DP Camp 1, Harburgerstr. 6, St. 38, Buxtehude (24). 951

„Latviešu Vēstnesis" iznāk divi reizes nedēļā. Atsevišķa numura cena 50 feniņu. Divi mēnešu abonements ar piesūtīšanu mājās vai nometnē maksā 8 markas, pusgada abonements — 20 marku. Tuvinieku meklēšanas sludinājumi, publicējot vienreizēji, 3 markas par meklējamo personu, sludinājuma atkārtojums vēl 2 markas. Pārējie sludinājumi 2 markas par rindu. Pustreknā salikumā 50 proc. dārgāk. — No angļu un franču okupācijas joslas nauda par abonementu un sludinājumiem piesūtāma ierakstītās vēstulēs.

Visa korespondence — vēstules, manuskripti, abonementa un sludinājumu pieteikumi un pasta naudas pārvedumi adresējami: „Latviešu Vēstnesim" (Latvian News Bulletin), Hotel Convikt, Dillingen/Donau, Bayern (13b). Lai sūtījumi pienāktu ātrāk, ieteicams izlietot ekspressūtījumu iespējas (Eilzustellung). Par laikraksta savlaicīgu nesaņemšanu vai abonementa pārtraukšanu techniku iemeslu dēļ izdevniecība atbildību nevar uzņemties.

Honorārus maksā par latviešu rakstnieku darbu pirmpublicējumiem, par pastāvīgo un gadījuma līdzstrādnieku korespondencēm un arī par nometņu dzīves ziņojumiem. Neizmantotos manuskriptus autori var saņemt atpakaļ, ja pielikta klāt sev pašam adresēta aploksne ar vajadzīgām pastmarkām. „Latviešu Vēstneša" pelņas tīro atlikumu izlieto latviešu bēgļu un karavīru aprūpes vajadzībām.

Printed by Manz, Dillingen.